

Asia: VN/28453/2025

Lausuntopyyntö luonnoksesta sosiaali- ja terveysministeriön asetukseksi liittyen veden kanssa kosketuksissa oleviin tuotteisiin

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Kiinteistönomistajat ja rakennuttajat Rakli ry kokoaa yhteen kiinteistöalan ja rakennuttamisen vastuulliset ammattilaiset. Jäsenemme ovat asuntojen, toimitilojen ja infrastruktuurin omistajia, rakennuttajia ja käyttäjiä sekä näiden ammattimaisia edustajia. Jäsenemme investoivat rakennetun ympäristön uudis- ja korjaushankkeisiin vuosittain 5–10 mrd. €. Raklin jäsenten omistama kiinteistökanta Suomessa on noin 100 milj. m².

Rakli toteaa, että taustalla oleva Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2020/2184 eli juomavesidirektiivi, on esimerkki haasteellisesta EU-säädöksestä, jonka, johdosta aiheutuu lisäkustannuksia, kun Suomen talousvesivesiverkostossa täysin toimivia messinkiseoksiin pohjautuvia tuotteita joudutaan korvaamaan pelkästään kyseisen direktiivin toimeenpanon seurauksena.

Rakli toteaa, että juomavesidirektiivi ei myöskään ole ainoa EU-säädös, joka uhkaa aiheuttaa paljon tarpeettomia kuluja kiinteistöjen omistajille ja tätä kautta kiinteistöjä käyttäville kansalaisille ja yrityksille tulevana vuosina. Siksi on erittäin tärkeää, että hallitusohjelman mukaisesti EU-säädökset toimeenpannaan mahdollisimman vähäisiä kustannuksia aiheuttaen.

Raklin näkemyksen mukaan siirtymäaika uusien tuotteiden käyttöönottamiseksi vuoden 2032 loppuun saakka on mahdollisesti liian lyhyt. Pidämme kuitenkin oikeana esityksessä olevaa kokonaisuutta Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto nimeämisestä kansallisesta tuotteiden vaatimustenmukaisuuden arviointilaitosten ilmoittamisesta vastaavaksi viranomaiseksi ja Turvallisuus- ja kemikaaliviraston FINAS-akkreditointiyksikölle annettavaa tehtävää akkreditoida vaatimustenmukaisuuden arviointilaitokset. Kyseisellä järjestelyllä siirtymäaikana voitaisiin edelleen hyödyntää markkinoilla olevia täysin toimivia tuotteita.

Toteamme, että valvovan viranomaisen tulisi seurata markkinoille tulevia uusia korvaavia tuotteita niiden tuotteiden osalta, joita ei voida enää hyödyntää siirtymäajan jälkeen. Mikäli uusia korvaavia materiaaleja ja toimivia kustannustehokkaita tuotteita ei ole tullut markkinoille riittävässä määrin, olisi tähän reagoitava ja vaikutettava ajoissa siihen, että siirtymäaikaa voitaisiin jatkaa tilanteen mukaan. Tämä olisi tärkeää markkinan toimivuuden varmistamiseksi ja turhien kulujen välttämiseksi. Suomella on yhteinen intressi asiassa ainakin Ruotsin kanssa.

Edellytämme, että kansallisiin vaatimuksenmukaisuustodistuksiin liittyvä prosessi tulee tehdä mahdollisimman kustannustehokkaasti. Juomavesidirektiivistä ja siihen liittyvistä säädöksistä uhkaa joka tapauksessa seurata tarpeettomia kuluja, jotka loppujen lopuksi koituvat kiinteistöjen käyttäjien eli mm. asukkaiden maksettavaksi. Näitä kuluja ei tule lisätä turhilla sääntelyn aiheuttamilla prosessikuluilla. Kustannustehokkuus EU-sääntelyn toimeenpanossa on myös hallitusohjelman mukainen linja.

Siirtymäajan päättymisen pelisääntöjen vuoden 2032 lopussa tulisi olla etukäteen selvät. Rakennushankkeiden valmistelu ja suunnitteluajat ovat pitkiä. On tärkeää, että suunnittelussa olevissa rakennushankkeissa tiedetään mahdollisimman aikaisin, miten siirtymäajan päättyessä toimitaan. Olisi siis hyvä esittää perustelumuistiossa, mitä pykälissä olevilla soveltamispäivämäärillä tarkkaan ottaen tarkoitetaan.

Normaalisti säädöksen muuttuessa rakennushankkeen tuotteet hyväksytään käytettäväksi lupaprosessin eli oleellisen viranomaisprosessin yhteydessä. Näin tulisi olla myös tätä asetusta koskevien tuotteiden osalta, eli jos rakentamislupa on myönnetty ennen siirtymäajan umpeutumista, tuolloin hyväksytyjä tuotteita tulisi voida käyttää rakentamisen aikana myös siirtymäajan jälkeen.

Somersalmi Mikko
Kiinteistönomistajat ja rakennuttajat Rakli ry